

## Za hišne potrebe marsikaj.

(Kako žaklje, rijuhe, rantah in drugo pertnino lahko terdneje napraviti). Za napravo novih žakljev, rijuh, rantah itd. se pri večjih gospodarstvih, posebno ondi, kjer veliko krompirja pridelujejo, tudi veliko denarja potrosi, ker se te pertnine veliko poterga in pokvari. Da se tej škodi v okom pride, nam profesor Wimer to-le svetuje: Napravi se namreč v kakem kuprenem kotlu čreslenice iz 10 bokalov vode in 2 funtov dobrega hrastovega čresla, ki se mora dobre pol ure kuhati. Vroča čreslenica se precedi skoz debelo pertnino v kak čeber, v katerem so žaklji pripravljeni, ki se v omenjeno čreslenico dobro požokajo in v nji kakih 24 ur ležati pusté. Potlej se ovijejo, v čisti vodi izplaknejo in posušé. Za 8 vatlov pertnine se, postavimo, vzame 2 funta hrastovega čresla. Čreslovina predivo in konopnino prevzame in jo varuje ravno tako kakor usnje, da je veliko terdnejša in terpežna.

Glas. Landw. Ztg.

(Orumenjeno perilo zopet belo napraviti). Če perilo dolgo leži v skrinji, dobí nekako rumenkasto barvo. Tako orumenjeno perilo namoči v kisló pinjeno mleko (saure Buttermilch); debelje naj leži dalje, tanjše kraji čas. Po tem ga izperi z žajfo v mlačni vodi, izplakni ga v merzli in posuši. Če na enkrat ne odpraviš rumenkaste barve kakor želiš, napravi to vdrugeč, in perilo bo belo kakor sneg. Pri tankem perilu pa ne sme mleko prekislo biti.

## Cerkljansko-tominska cesta.

(Konec).

Kar se daljave tiče, bo po obeh stranéh blizo enaka, kakor sem že omenil; pa terdim, da pri Idrii si upam s konjem čez most sv. Lucije hitreje v Tomin priti kakor čez Bukovo. Toda ni pozabiti, da kadar sem na mostu sv. Lucije, sem eno uro bližje Gorice kakor pa kadar sem v Tominu. — V popis lepote in rodovitnosti krajev in vasi, po katerih ste cesti osnovane, se ne bom spuščal; samo rečem, da na Tominskem ni je lepše doline, kakor je una o bregu reke Idrije od sv. Lucije do spodnje Tribuše. Tukaj je tominska arkadija.

Mi ostane še dokazati, da ceste iz Cerkine tikama reke Idrije do sv. Lucije bi se več ljudi vdeleževalo, kakor pa one iz Cerkine čez Bukovo v Tomin. Imam pred seboj šematizem goriški in štejem najpervič ljudi ob bukovski cesti: terg Tomin s 915, Poljubina s 743, Ljubina s 229, Podmevc, Hom in Klovže s 573, Kneža in Podgorje s 909, Grahova s 689, Nemške rovté s 499, Steržišče s 646, Podberda vsa fara s 1280, Obloče in Hudajužna s 383, Bukova s Zakojico s 940, Orešče s 522 dušami; vseh skupaj tedaj 8419 duš. Se vé da Ladro, Zmast, Libušino, Ursino, Kamino itd. ne morem sem šteti, kajti ležé na kovaridski cesti. Bodimo resnični in ne sleparimo. — Sadaj pa soštejmo ljudi ob cesti pri Idrii: Most sv. Lucije vsa fara s 1611 dušami, Idrija tik Bače s 480, Lom tominski s 613, Ponikve s Logoščem 1035, Roča-Slap s 645, Pečine s 414, spodnja Tribuša s 970, gornja Tribuša s 658, Semviška gora vsa fara s 1361, Šebrelje s 867, Jagersče s 245, Uraté čepvanske s 200; vseh skupaj 9099 duš. Tem pristopi še vés cerkljanski dekanat s 5109 dušami. Po tem takem prosi 14.208 duš za cesto poleg reke Idrije do mosta sv. Lucije. Svest rečem, da ni domoljub, kdor bi se ji vstavljal, marveč ptujec bi bil prepoln sebičnosti.

Vem, na česa se zagovarjavci prvega načerta operajo; pravijo namreč, da iz Grahove bodo še drugo cesto pri reki Bači na Podberdo peljali, ondi na eni strani čez 673—15/100 sežnjev visoki grič v Bohin stopili, in na drugi strani čez 425—56/100 sežnjev visoko Potrovo berdo koračili. Jaz svoji tominski domovini srečno zvošim taki poti, pa se bojim, da to je le sanjarica prenapete glave.

Kdor na enkrat veliko zahteva, nič ne doseže. Izdelajmo za sadaj cesto po ravnini iz mosta sv. Lucije pri reki Idrii, in za nekatere leta bomo pa drugo pot, namreč iz vasi — imenovane Bača pri reki Idrii, tikoma reke Bače skoz Klovžo na Grahovo, v Hudo južno in na Podberdo peljali. Podajmo si prijazno roko in pomagajmo eden drugemu, tako se bo kaj storilo. Če se bomo pa le preganjali, naši okraji bodo le kozje poti kakor do sedaj imeli. — Deželni goriški zbor bo nam gotovo pomagal, pa naši poslanci se morajo v njem eden drugega krepko podperati. Če bo pa vsak svojo trobil, ne bomo nič dosegli, in to bi bilo nam v nesrečo. Ne bodimo si ptujci, bodimo si domoljubi. Vsak ne more imeti, kar bi si želel, bodimo veseli, da domovina pripravno cesto ima.

Vse to sem spisal, da bi našim tominskim poslancom reč nekoliko razjasnil; zakaj časi pod klobukom igrati so prešli; očitno se ima govoriti in za domovino skrbeti. — Prosim, ako bi kdo boljše nasvete imel za našo tominsko-cerkljansko cesto, naj jih očitno nam izobči. Hvaležni mu bomo. Samo prosim, zderžimo se vsega kljubovanja, ktero je nam že deset let cesto zakasnilo. Ali ni žalostno, da se je že za obojne osnove naše ceste veliko dnarja potrosilo, in koncoma je vse zaostalo? Ne vem, kako se bo mož, ki je tega kriv, pred sodbo domoljubnosti izgovarjal? Domoljub.

## Slovanska misel o avstrijski politiki.

Da je politika od največje, rekel bi, odločne važnosti za obstanek in blagostanje narodov, ne bode nobeden tajil, ako pomisli, da se ona pečá ne samo z uredbo enega naroda proti drugemu, ampak tudi znotraj države z ustanovljenjem razmerja med vladarjem in državljani; da je njena naloga, da v prvem oziru ko unanja politika brani svoj narod proti sebičnim napadom in preoblasti grabežljivih sosedov; v drugem oziru pa, ko notranja politika, odnošaje vlade in naroda tako ubera, da kakor soglasno uravnani organi človeškega telesa složno eden drugega podpirajo, in skupaj za enim cilj in koncem težijo, kateri je: zdravje in jakost telesa in duha; ravno tako si tudi vlada in narod v napredovanju v dobrem, v razvijanju materialnih in duševnih moči verno eden drugemu pomagata. Ako je temu tako, to mislimo častitim bravecem ustreči, ako jih danas malo peljemo na polje politike, ktera je dan današnji tem važnejša, ker so vse naše politične vprašanja, tako unanje, kakor notranje, za obstanek Avstrije životne, ter od načina, kako se bodo razvozljale, zavisi države naše življenje ali smert. —

Znano je, da novo kraljestvo zjedinjene Italije streže po naših Benetkah, po južnem Tirolskem, po našem Primorju, Istrii in Dalmaciji, kar nas talijanski časniki in Garibaldi-evi razglasi jasno učijo; ravno tako vemo, da se neka nemška stranka poteguje za zjedinjenje vseh nemških plemen pod eno sredotočno vlado, pa da v dosego tega namena želi in pripravlja razpad Avstrije, da bi si potem nemške in k nemški zvezi spadajoče pokrajine avstrijske pridružiti mogla; slednjič se vidi, da bi tista poljska stranka, ki se trudi o ponovljenji starega poljskega kraljestva, rada našo Galicijo in Lodomerijo odtergala ter jo svoji novi državi, narediti se imajoči pridjala. Da vsi ti omenjeni politični načerti (plani) merijo na porušenje in razdeljenje Avstrije, ni dvomno; saj se drugače izpeljati ne dajo. Njihov zamahaj je tedaj za nas v resnici važen. Al ker ni podoba, da bi se vsi ti naklepi proti Avstrii mogli precej zdaj uresničiti, ker druge unanje okolnosti temu niso ugodne, to se nam programi teh treh strank, akoravno našo vso pozornost zaslužujejo, za zdaj ne zdijo najnevarnejši. Imamo še četrto stranko v sredi same Avstrije, ktera nas bolje od vseh družih v živo zbada, ker ona, da bi dosegla svoj namen, sklepa prijateljstvo z vsimi družimi, Avstrii protivnimi strankami, in ker bi njeni vspeh imel